

ORIZONTURI

Revistă a Societății Culturale a Elevilor și
Profesorilor din Liceul „Mihai Eminescu“ Bacău
Serie nouă. Nr. 7 (10). Mai 2003

NOI

Fondator: George Bacovia • 1915

Pagini de antologie

Nicolae MANOLESCU

Nichita Stănescu

În ultima zi a lui martie, Nichita Stănescu (31 martie 1933-13 decembrie 1983) ar fi împlinit 70 de ani. Nici unul dintre poeții contemporani n-a avut asupra poeziei de după război influența pe care a avut-o el. I s-a recunoscut de la început (a debutat în volum în 1960) o întâietate care i-a fost rareori contestată, în pofida faptului că literatura din ultimele decenii n-a dus lipsă de poeți foarte buni. Se pot însă număra pe degetele de la o mână poeții care au jucat în istoria literaturii noastre un rol comparabil cu al său. Nu atât de valoarea în sine (totuși neîndoielnică) a poeziei este vorba în astfel de cazuri, ci de o anumită capacitate a ei de a fi reprezentativă la un moment dat pentru o întregă literatură: fie ca act de pionierat, fie ca o culminare a unui ciclu istoric. Grație unor asemenea poeți se întâmplă ceva cu poezia însăși. După ei, nu se mai scrie ca înainte. Însăși istoria poeziei ar fi arătat altfel fără ei.

După părerea mea trei nume se cuvin numaidecât amintite.

Primul, desigur, al lui Eminescu. Foarte concis spus, și dincolo de orice considerente de natură extraliterară, Eminescu inventează în poezia română metafora. Revoluționează limbajul poetic, transfigurând lumea altfel decât o făcuseră predecesorii. Regimul metaforic ia locul aceluia metonimic: limba se stratifică, devine adâncă și multiplă, conexiunile cele mai ciudate aruncă în uitare lanțul cu zale al tropilor clasici. Din descriptivă și mimetică, poezia română devine vizionară.

*Și-am zis verde de albastru,
mă doare un cal măiastru,
și-am zis pară de un măr,
minciună de adevăr...*

Nichita STĂNESCU

(Frunză verde de albastru)

Continuare în pag. 2

1933 Nichita Stănescu 1983

Urmare din pag. 1

Al doilea, Argezi. El sparge toate tiparele (clasice, romantice, simboliste, parnasiene, suprarealiste, puriste etc.), înlătură zăgazurile, lasă marea poezie să înainteze departe înlăuntrul uscatului. Nici o graniță nu mai separă la el poeticul de prozaic, frumosul de urât, lirismul înalt de anecdotă joasă, exuberanța simțurilor de reflexivitate, solemnul de ludic, tragicul de comic și de grotesc, gamele majore de cele minore. E contemporan cu câțiva mari poeți, toți foarte originali: dar cei câțiva acri de pământ pe care Bacovia, Barbu sau Blaga îi stăpânesc, fiecare, par neînsemnați pe lângă hectarele imensei moșii argeziene. În definitiv, toți ies din *Cuvintele potrivite* de Argezi: și Bacovia cu muzica lui monotonă, și Barbu cu purismul lui radical, dar și pitorescul lui metafizic, și Blaga, cu spiritualismul lui dezolant, lipsit de Dumnezeu.

În fine, Nichita Stănescu: poetul care îngăduie limbii române cea mai desăvârșită libertate cunoscută vreodată, violând morfologia și sintaxa, brutalizând (deseori cu grație) vocabularul. Nimeni nu s-a mai jucat asemenea lui cu toate cuvintele pe care dicționarul i le furniza; creând altele, când dicționarul i se părea sărac. Nu doar frazele poetice sunt rescrise după reguli noi, dar cuvintele înseși sunt sfărâmate și silabele lor reordonate. Nucleul cel mai dur al limbii este spart. O nouă limbă poetică ia naștere în creuzetul alchimistului care e Nichita Stănescu. Libertatea pe care și-a asumat-o poetul *Elegiilor* este, într-un fel, o sinteză a unor experiențe poetice anterioare. Nichita Stănescu a închis un ciclu. Modernismul românesc, inaugurat de Macedonski și dezvoltat plenar de Argezi, își are capătul de drum în Nichita Stănescu, la care regăsim, uneori de nerecunoscut, „prelucrate“, ca și originale, toate formele curentului, de la sugestiile simboliste de început la metafora bizară a avangardiștilor. Cel mai neobișnuit lucru este că acest final glorios al simfoniei moderniste a părut (și mai pare) o renaștere a poeziei noastre după colapsul realist socialist. *Remake*-ul (cum l-a numit Cărtărescu) modernist a fost interpretat ca un pionierat. S-ar crede că toți poeții care marchează o epocă pătesc la fel: și Eminescu, disputat de romantismul secolului XIX și deopotrivă de modernismul celui următor, unii văzând în poeziile lui ruptura, alții continuitatea; și Argezi, al cărui eclecticism a fost citit (îndeosebi de către Ion Barbu) ca un tradiționalism cosmetizat sau ca o nou-tate atât de șocantă, încât a avut nevoie de timp spre a fi omologată. (*România literară* nr. 12, 26 martie-I aprilie 2003)

ORIZONTURI NOI * Revistă a Societății Culturale a Elevilor și Profesorilor din Liceul „Mihai Eminescu”- Bacău
Profesor coordonator : Ioan Neacșu

Colegiul de redacție :

Redactor șef : Mădălina Vartolomei, XI C
Secretar general de redacție : Alexandra Manea X D
Literatură : Mioara Năstruț, X A
Reportaj : Casiana Pascariu, XI C
Divertisment : Anda Ciobotaru XII D
Tehnoredactare : Editura Corgal Press Bacău
(Str. Ana Ipătescu 4/B/6, tel./fax:0234-517422)

Adresa redacției : str. Mihai Eminescu, nr. 35, Bacău, 5500.

Triste chanson d'amour

Nichita Stănescu

C'est seule ma vie qui mourra un jour pour moi
C'est seule l'herbe qui sait le goût de la terre
C'est seul mon sang qui languit après mon coeur
après l'avoir quitté.

L'air est haut, tu es haute,

Ma tristesse est haute.

Il sera un temps où les chevaux seront morts.

Il sera un temps où les voitures auront été antiques

Il sera un temps où il aura plu avec des gouttes froides
et toutes les femmes auront la même tête que la tienne
et les mêmes robes que les tiennes

Il sera aussi un grand oiseau blanc.

Traduite par

Ioana NIȚĂ, cl. a XI-a C

L'éloge de l'homme

Nichita Stănescu

Aux yeux des arbres,

Le soleil est une raie de chaleur,

les hommes – une accablante émotion...

Ils sont des fruits marcheurs

d'un arbre beaucoup plus majestueux qu'on peut imaginer!

Aux yeux des pierres,

le soleil est une pierre tombante,

les hommes – un léger poids...

Ils sont des mouvements, toujours des mouvements,

et la lumière qui descend du soleil!

Aux yeux de l'air,

le soleil est un air plein d'oiseaux

dont les ailes ne cessent de palpiter.

Les hommes sont des oiseaux rares

Ayant les ailes battantes, flottantes, volantes

dans leur corps même,

où c'est un air plus pur: la pensée!

Traduite par

Mihaela CIOBANU, cl. a XI-a C

ISSN 1582-7089

Comitetul de conducere

Director:

prof. Mihaela Dughiri

Director adjunct:

prof. Gabriela Toma

Poezia lui Nichita Stănescu sub semnul întrebării

Unii îl consideră pe Nichita Stănescu cel mai important poet al generației anilor '60, în timp ce alții cred că a fost doar un fals. Însă primii sunt mai mulți.

Nichita Stănescu sau îngerul blond al literaturii române a scris într-o perioadă în care poezia era un instrument de propagandă, poezia lui fiind altceva, ceva nou. Cei care nu înțeleg poeziile sale, spun că acestea sunt dificile și abstracte. Bardul necuvintelor afirmă despre aceștia că „au prejudecăți împotriva cântecului și versului cântat, a intelesului nobil pe care îl poate da cuvântul gândit și trăit și confundă poezia cu forma sa, numai ei nu pot să priceapă efortul meu în lucrarea poeziei”. Cei care însă înțeleg poeziile sale afirmă că acestea sunt întemeiate pe cele mai neașteptate paradoxuri și metafore ale limbajului.

Nichita Stănescu și-a făcut poezia lui, o poezie formată din **necuvinte**, dar care spune mai mult decât o poezie formată din „cuvinte rele conducătoare de vibrație, de avânt poetic, incolor și apte așa cum mai spunea poetul și, aș adăuga eu, care te seduc astfel încât cuvintele te farmecă” și nu poezia însăși. Aceasta poezie a „cuvintelor care nu există”, nu este tocmai privită cu ochi buni de unii critici, care poate l-au invidiat pentru calitatea sa de a face poezie adevărată și mai ales plăcută de cei care o citesc. Un coleg de generație, pe numele său Gheorghe Grigurcu, care este cel mai înverșunat detractor al lui Nichita Stănescu afirma: «Nichita Stănescu e cea mai mare iluzie a criticii noastre actuale (...) bardul necuvintelor nu e decât autorul unui kitsch „elevat”. Nichita e un idol fals, așezat în locul valorilor interzise, subestimate, răstălmăcite ori a celor care încă nu au venit. Un mare poet ad interim, cum s-a pronunțat cineva...»

Admitem că uneori poezia lui Nichita Stănescu este greu de înțeles, iar poetul nu „aleargă” după termeni rafinați, ci folosește un limbaj de „derbedeu”, cum afirma el însuși în poezia „A mea”, dar în nici un caz poezia sa nu este un kitsch, așa cum afirma ilustrul său coleg „sine ira et studio”. Chiar dacă eu nu sunt în măsură să-l critic pe Gheorghe Grigurcu, totuși o fac, poate pentru că fac parte dintre cei care înțeleg poezia lui Nichita Stănescu (cât de cât) și care cred că poezia lui este mai mult decât pare. Poate greșesc când afirm că toate acestea au fost spuse doar pe fondul invidiei și a neînțelegerii de care dau dovadă oamenii...

Totuși, cei care sunt de partea îngerului blond, afirmă că Nichita Stănescu a inventat Limba lui Nichita Stănescu, formată din necuvinte (cuvinte create de el, dar și de cuvinte-imagini, de cuvintele-simboluri, de cuvintele-culori etc.). În această limbă el a reușit să ne facă să o înțelegem și să o vorbim. Și așa cum afirma Nichita Danilov (unul dintre cei care l-au iubit cel mai mult pe autor): «Viața lui a fost și viața altora. Viața lui a fost împărțită în pătratele unde s-au instalat și dușmanii și prietenii. În stânga lui, dușmanii și în dreapta lui, prietenii. În mijlocul lor trona trist și singur și înțelegător poetul...»

Copiii copiilor noștri vor învăța limba lui Nichita Stănescu, vor gândi și vor scrie în această limbă. Vor învăța ce înseamnă cuvântul **cal** în această limbă și ce înseamnă cuvântul **iarbă** în această limbă și ce înseamnă cuvântul **nor** și mai ales cuvântul **înger**. Și vor trece mulți ani și se vor scurge multe secole până cineva va inventa o altă limbă... Până atunci toți ce-i care „aparținem acestui pământ” vom gândi, vom scrie, vom vorbi în Limba Nichita Stănescu.»

Eu aș adăuga la cele spuse mai sus că poezia lui este împărțită în pătratele unde s-au instalat cei care o înțeleg și cei care nu o înțeleg, dar ea este întotdeauna deschisă către toți. Și că în Limba lui Nichita Stănescu trebuie să înțelegem, să învățăm ce înseamnă Nichita Stănescu.

Mădălina VARTOLOMEI, cl. a XI-a C

Starea poeziei la Nichita Stănescu

Cuvântul are o dubla funcționalitate tragică, în primul rând are timp, durată, e înzestrat cu noțiunea timpului prin simplul fapt că începe cu un fonem și se încheie cu un altul, iar cel ce este înzestrat cu timp, de bună seamă gândindu-ne la „epsilon”, are cantitatea infinitului, dar tot în același timp cuvântul are și un semn și un semnificat atemporal. O simultaneitate cu orice și oricând. În concluzie are ceva din increat, din neant, are „măreție”.

În poeziile sale, Nichita Stănescu transmite cititorilor stări sufletești ce produc transfigurări, în unele începe chiar cu metafore, de exemplu în poezia „Leoaică tânără iubirea”, în care realizează descrierea timpului:

„o leoaică arămie
cu mișcările viclene,
încă-o vreme
și-ncă-o vreme...”

Nichita Stănescu nu vorbește cu cuvinte în poezie, ci cu spațiul dintre acestea. A scris foarte multe poezii atât legate de rostul omului, de voința acestuia ceea ce întâlnim în poezia „Lauda omului” unde din punctul de vedere al copacilor, al pietrelor și al aerului definește „ce-i soarele, ce-i omul”, cât și legate de unele întrebări ce nu-și au răspuns, la care nu poate găsi răspuns. Acest lucru reiese din poezia „Cântec fără răspuns”, însuși titlul acestuia ne duce cu gândul la un „cântec”, adică mai bine spus, la o întrebare fără răspuns, autorul întrebându-se pe tot parcursul poeziei de ce iubește. Întrebare ce-i provoacă o neliniște sufletească provocând o durere mare, astfel cuvintele se materializează creând un întreg univers între cei doi iubii:

„De ce te-oi fi iubind, femeie gingașă
ca firul de iarbă ce taie în două
luna văratecă, azvârlindu-o în ape,
despărțită, de ea însăși
ca doi îndrăgostiți după îmbrățișare?...”

Acea oră în care-și recunoscuse iubita, devenea o oră de neuitat care va rămâne mereu întipărită în inima sa astfel rămânând cu amintirea:

„De ce te-oi fi iubind, oră de neuitat,
care-n loc de sunete
gonește-n jurul inimii mele
o herghelie de mânji cu coame rebele?”

Iar în final Nichita Stănescu prezintă tainele, splendoarea și marginirea iubirii pe care o compară cu „un vârtej de anotimpuri colorând un cer”, totodată un alt vârtej, o altă stare sufletească din ce în ce mai „crescândă” (mare), mai emoționantă dar pentru aceeași persoană pe care o simte totdeauna aproape „ca pe o frunză căzând. Ca o răsuflare-aburită de ger.”

Iuliana GAȘPAR,
cl. a XI-a C

O moldoveancă din Bălți i-a cucerit pe logicienii români

Faza județeană a Olimpiadei de Logică și argumentare a fost cucerită în acest an de o moldoveancă: Marina Negru, din Bălți, Republica Moldova, elevă a Liceului „Mihai Eminescu” din Bacău.

Faza națională a concursului, de la Cluj-Napoca, a cunoscut, astfel, o premieră prin această inedită prezență. Elevă în clasa a X-a, Marina a sosit în România în urmă cu un an, fiind înscrisă într-o clasă de matematică-informatică în care este lider. Deșteaptă, comunicativă, frumoasă și cu bun simț, îi cucerește pe toți prin firescul comportamentului său. Mai are o soră studentă la Universitatea Bacău și duce, astfel, mai ușor povara dorului de părinți și de fratele rămas, deocamdată, în Bălți.

Cucerirea locului 1 la faza județeană a fost o surpriză și pentru ea: „Nu mă așteptam să obțin acest premiu, pentru că a fost o concurență foarte puternică.” Surpriza adevărată a venit la Cluj-Napoca. Subiectele, deosebit de dificile, dar și provocatoare, au încântat-o. Vorbitoare excelentă de rusă (mama este ucrainiancă), având probleme de acomodare cu subtilitățile limbii române, Marina s-a amuzat copios, mărturisindu-ne că n-a înțeles din textul subiectelor ce înseamnă „cămătar” și de ce „non-veselul”, adică tristul, este, neapărat, unul care nu face casă bună cu băuturile alcoolice.

Prof.univ.dr. Petre Bieltz, președintele Olimpiadei Naționale, fermecat nu numai de valoarea tezei moldovencei, dar și de ineditul prezenței „unui cetățean străin” în concurs, a ținut neapărat să discute cu Marina Negru. Timp de o jumătate de oră. am asistat la o întâlnire extrem de interesantă între cei doi. S-a discutat despre virtuțile limbajului și logicii, despre subiectele de la olimpiadă. Marina a avansat și opinii care contrastau cu punctul de vedere al prof. Bieltz, o autoritate în domeniul logicii. Distinsul interlocutor i-a dat adresa sa de e-

mail, pentru a putea continua, oricând, schimbul de idei. Nu mică i-a fost surpriza Marinei Negru când i-a fost înmănat, de același profesor, un premiu special al cunoscutei Asociații Logon, însoțit și de un volum semnat de domnia sa.

„Asta depășește cu mult visul meu de participant la olimpiadă. E o mare bucurie”, ne-a spus Marina Negru, amintind că datorează aceste momente de bucurie mai ales profesorei sale, Paula Popa. Imediat după festivitatea de premiere de la Cluj-Napoca, Marina a plecat la Bălți. „Mi-e tare dor de-acasă, ne-a spus ea. Ai mei se vor bucura mult de prezența mea la acest concurs național. Mă simt însă foarte bine la Bacău, între colegi și profesori, și, cu siguranță, la Bălți mi se va face dor și de ei. Dragilor mei profesori și colegi, le spun Paște fericit!”

Ion FERCU

(Articol reprodus din „Deșteptarea”/ 30 aprilie 2003)

Să dăm importanță vieții noastre

Cu toții știm că traficul de ființe umane este un fenomen care a luat amploare considerabil (300000 de victime într-un singur an în Europa); însă câți dintre voi v-ați gândit cum ar fi să fim în locul celor exploatați, pur și simplu în regim de sclavie, sau măcar să ne gândim care ar fi modalitățile care ar putea combate acest „fenomen“.

Am luat parte, în urma unei invitații adresată liceului nostru, la o mică activitate a celor de la OIM (Organizația Internațională pentru Migrație), unde am avut ocazia să văd casete video cu fete care au trecut prin această tortură (pentru că nu aș putea să o numesc altfel) și, sincer, **nu mi-aș dori nici o clipă să trec prin așa ceva!** Și sunt sigură că nici una dintre fete nu și-ar dori să aibă parte de o asemenea experiență.

Am întrebat, totuși, care sunt posibilitățile de scăpare în cazul în care ai nenorocul de a cădea pradă acestor traficanți și am primit următoarele răspunsuri: „Cea mai frecventă modalitate este în urma unor razii ale poliției locale, după care tinerele sunt predate OIM. Se poate ca fetele să găsească o oportunitate de a scăpa de sub sechestra și de a apela la primul polițist care îi iese în cale și să aibă ghinionul ca acesta să fie în legătură cu rețeaua de traficanți, iar tinerele să fie înapoiate «proprietarilor»

lor. Sunt și cazuri în care acestea reușesc să scape și urcând într-un taxi sau rătăcind pe străzi, sunt racolate din nou și vândute în aceleași condiții mizere.“

Și-atunci mă-ntreb: **ce putem face?** Răspunsul meu este: să ne ferim, înainte să ne lovim și apoi să regretăm. Să dăm dovadă de curaj și de inteligență, să știm să spunem NU când trebuie, să putem lua o decizie atunci când este nevoie, folosindu-ne de tot ce am acumulat până acum, dacă nu avem pe nimeni care să ne sfătuiască... Pentru că uneori nu putem avea încredere

Traficul de ființe umane

nici în propria persoană, de ce să nu fim mai atenți la cei din jurul nostru, de ce să nu deschidem ochii și să vedem cine ne vrea binele de fapt; sau oare nu am văzut niciodată că **cine ne face un favor nu-l face niciodată degeaba?!**

Majoritatea fetelor implicate în această „afacere“ au vârste cuprinse între 14 și 24 ani; ori când un copil de 14 ani este obligat să accepte exploatarea sexuală, să fie supus unor tratamente înjositoare și vândut ca pe o **marfă**... ce se mai poate spune despre acești traficanți orbiți de puterea banilor, acești oameni care nu realizează cât de mult rău fac acestor copii care sunt distruși atât fizic, cât și psihic, ale căror vise și

dorințe în care credeau cu atâta ardoare au fost risipite într-un mod atât de crud?!!

Cine sunt posibilele victime? Proveniența dintr-o familie dezorganizată sau dintr-un mediu în care tânăra a suferit abuzuri crește riscul de a accepta o falsă propunere de lucru în străinătate. O atare decizie se manifestă mai puternic la persoanele care se confruntă cu o situație materială grea și lipsa de perspective în propria lor țară.

Metode de recrutare?

Sub pretextul unor slujbe onorabile, dar care nu necesită o înaltă calificare (de exemplu: chelner, baby-sitter, menajeră) în țările occidentale, recrutorii profită de lipsa de informare și de credulitatea celor ce le vor deveni victime. Există și situații când victimele sunt răpite de pe stradă sau din locuri publice și urcate cu forța într-o mașină.

Un lucru demn de luat în seamă, de luptat împotriva lui cu toată ființa noastră pentru că Dumnezeu ne-a dat viața ca să ne bucurăm de ea, să o trăim în mod plăcut și decent, nu să fim vânduți ca niște obiecte și să câștige alții de pe urma noastră. Să ținem cont că atunci când ne-am născut noi plângem, iar ceilalți râdeau... Să facem astfel încât atunci când vom muri, noi să râdem și ceilalți să plângă!

Mizerie și țigări

Asta am constatat eu, și nu numai eu, în incinta liceului nostru. Sticle aruncate, chiștocuri de țigări peste tot, iar la porțile liceului avem „bucuria“ de a vedea în fiecare colț câte un grupușor de elevi fumând.

Domnii profesori ai liceului nostru au hotărât să ia inițiativa și au început prin a lipi pe toți pereții școlii afișe cu avertismente: „de ce nu e bine să fumezi“? „avantaje și dezavantaje“? plus încă o sumedenie de desene, care mai de care mai reprezentative pentru fumatori. Și după atâta muncă și stres nu s-a putut obține mare lucru deoarece și în ziua de azi elevii tot la porțile școlii stau și își savurează țigara. Totuși nu putem spune că munca domnilor profesori a fost în zadar, pentru că au fost câțiva care s-au lăsat sau măcar au încercat. De exemplu, un coleg de-al nostru de la clasa a XI-a C a reușit să stea fără țigări timp de trei săptămâni, dar din păcate anturajul l-a adus din nou la „realitate“. Am putea spune că nu e chiar atât de grav că fumează la porțile școlii (să zicem), dar ceea ce este și mai interesant este felul cum profesorii sunt întâmpinați dimineața când vin la școală. „Copilașii“ trag din țigară și sorb din cafea. Foarte mulți profesori sunt indignați de acest lucru și preferă să treacă printre elevii lor fără să răspundă la salut.

La capitolul mizerie suntem pe locul I. Au fost mai

mulți profesori care au încercat să îndrepte acest lucru; în acest scop și-au scos elevii afară și au făcut ora agricolă (putem spune).

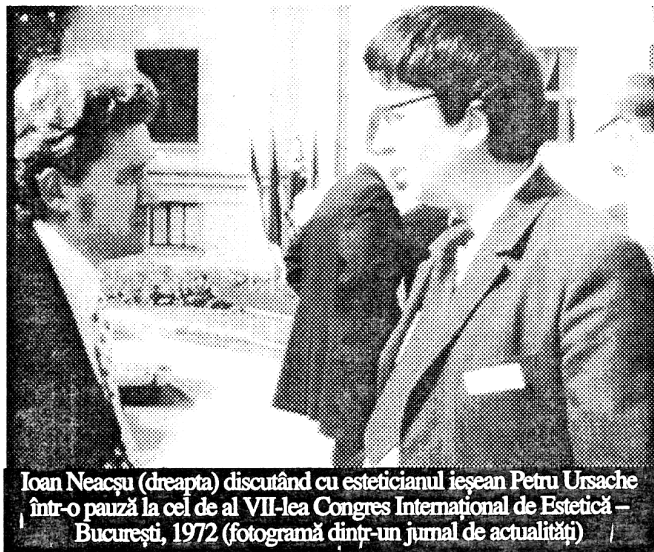
Există niște locuri cum ar fi în foisor, chiar lângă gunoi, pe terenul de fotbal și altele. Nu o dată doamna directoare a trecut prin clase după plecarea elevilor și a rămas fără glas: hârtii rupte în mii de bucățele, parcă anume rupte ca să mărească mizeria din clasă, coșul de gunoi stătea inutil deoarece ambalajele și sticlele erau pe lângă și nu în coș cum ar fi trebuit. Sala clasei a XI-a C este cea mai călduroasă, spațioasă și elegantă clasă din școală și este bine întreținută de elevi prin sticle aruncate, ambalaje, hârtii și multe altele. Din păcate nu este singura clasă, ci există altele și mai și...

Încercăm să concurăm cu alte licee, dar cred că înainte ar trebui să fim „curați“ și după aceea să ne gândim la alte lucruri.

Poate prin acest articol voi convinge câteva persoane (decât deloc) că natura e mult mai importantă decât fumatul și că totul depinde doar de noi...

Casiana PASCARIU,
cl. a XI-a C

O preascurtă introducere la „Introducere în poezie“ *

Ioan Neacșu (dreapta) discutând cu esteticianul ieșean Petru Ursache într-o pauză la cel de al VII-lea Congres Internațional de Estetică – București, 1972 (fotogramă dintr-un jurnal de actualități)

Promisiunea (îndeplinită) a acestei cărți este aceea de a ne ajuta să spargem oglinda care ne stă-n față sub forma operei de artă și, totodată, de a ne deschide o fereastră spre transcendent.

Încă de la începutul lucrării, ni se aduce în atenție problema slabei receptări a poeziei moderne, a cărei rezolvare face obiectul prioritar al capitolului „Poezia și publicul“. Pentru a-l parafraza pe autor - școala ar trebui să ofere cititorului o cultură poetică adecvată, astfel încât poezia modernă să nu mai pară un nonsens!

Dar poezia, ca și știința, exploatează aceeași „necesată mină“ – această lume; și atunci, evoluția lor nu este „un fel

de compensație reciprocă“ ce oferă omului „o imagine cât mai completă asupra lumii“?. Un foarte interesant excurs ne este prezentat sub titlul „Știința și poezia“, în care se argumentează ideea că până în secolul al XVII-lea știința caută esența realului, arta „imită realul“, știința caută „formula după care Dumnezeu a creat lumea“, arta încearcă să-L imite pe Acesta, creând o lume asemănătoare lumii reale. Dar azi, conform aceluși principiu de complementaritate enunțat inițial, o știință tot mai specializată, având ca obiect doar fragmente ale realului, este întregită de o poezie, o artă orientată spre lume ca întreg.

Aceste sublinieri pe care le-am făcut, sper să incite interesul cititorului pentru întreaga lucrare, pentru ceea ce eu consider a fi miezul ei – capitolul „Poezia ca metarealitate“ (în care autorul demonstrează că opera de artă este un model al realității, modelul realizat după un algoritm simultan conștient și inconștient!), dar și pentru ilustrativele abordări ale unor poeți sau literați români de marcă.

Întorcând ultima pagină a acestei cărți, realizezi că ea se oferă, cu generozitate, unui public larg – ca vârstă și pregătire – folosind un limbaj familiar, prin care autorul nu a vrut decât să ne apropie de artă, după cum o și mărturisise, cu sinceritate, dar și modestie, intitulând-o „Introducere în poezie“...

Prof. Paula POPA

* Ioan Neacșu - *Introducere în poezie – o estetică în nuce*, ed. a II-a, Editura „Orizonturi noi“, Bacău, 2002

Codrin Doloj: Prâslea cel slab și merele de argint. Superpovești.

Editura „Orizonturi noi“, Bacău, 2002

Autorul acestui volum de debut este încă elev al Școlii Postliceale Sanitare din Bacău. Cele patru „superpovești“ sunt parodii postmoderne în care abundă calamburul, ironia, aluzia, intertextul, autoreferențialitatea, toată recuzita cu care scriitorii ultimelor decenii, de la Mircea Cărtărescu la Divertis, comunică lumii mesajul lor subtil și profund având aerul că se joacă.

În carte sunt incluse probleme ale vieții cotidiene, grave în esența lor, dar care sub formă de poveste își dizolvă aura dramatică în umor. Limbajul folosit nu-i unul pretențios, este accesibil oricărui cititor, ba chiar așa zice că este un limbaj comun colegilor noștri. Tocmai aici stă farmecul autorului: nu-i învăluit în ter-

minologii sofisticate, încât doar cu un dicționar să le înțeleagă cititorul. În „poveste“ însă trebuie să nu te

detașezi de lumea reală, să „te prizi“ la toate aluziile făcute. Valoarea acestor povestiri de debut este con-

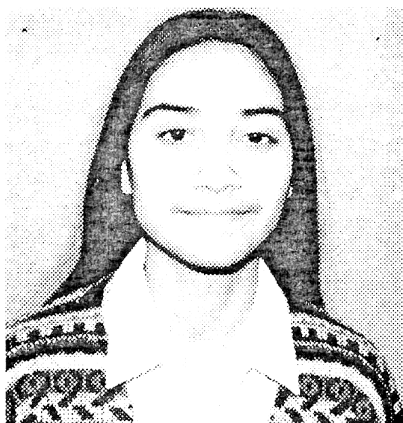
firmată și de faptul că a acceptat să le illustreze una dintre cele mai importante plasticiene din România, Cristina Ciobanu.

Fie că parodiază „Miorița“ sau „Prâslea cel voinic și merele de aur“, fie că face trimiteri irevențioase la „Scrisoarea III“ sau aluzii la politica și economia cu totul și cu totul „originale“ ale ultimului deceniu, Codrin Doloj scrie sigur pentru generația noastră și presupun că mai ales elevii și studenții se vor amuza de aceste superpovești... beton!

Poveștile lui nu sunt ceea ce vă citea mama sau bunica, seara la culcare, sunt „altceva“ pe care vă invit să îl descoperiți singuri.

Ioana NIȚĂ, cl. a XI-a C

• Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie

CHEMĂRILE MĂRII

Mă cheamă marea să-i ascult
Suspinul ei albastru.
Eu sus pe țarmu-i stau de mult,
Cuprins de vrajă și tumult,
Un pescăruș sihastru...

Cu ochii pironiți în zări
Privesc și-ascult furtuna.
și-n geamătul bătrânei mări
Răsună din adânc chemări
Ce le aud și-acuma.

Pe bolta astrilor fugari
Ce urcă și coboară
și-a sateliților hoinari –
Mă cheamă voci de marinari
Să fiu o stea polară!

Între pământ și cer mă-mpart,
Chemat de mii de șoapte!
De mine însumi mă despart,
Sunt matelot ce fac de cart
Pe punte-n miez de noapte.

SUNT...

Sunt firul de praf de pe
cumpăna fântânii;
Sunt floarea ce pierde în
arșița câmpului;
Sunt umbră deșartă în
trecerea timpului;
Sunt frunza căzută din
pomul începutului;
Sunt iarba ce trece ca
roua pământului;
Sunt atom efemer în
amintirea Universului.

IUBIRE

Iubire,
Tu ești pentru mine
Primul cuvânt înțeles.

Căci în țara durerii,
Cu migală obraji de lacrimi
mi-ai șters.

Iubire,
Mi-a rămas gândul meu
Tot la dragostea ta.
și număr zilele veștjite
Cu-același sacru dor –
De-a te vedea.

MI-E DOR

În adânc
Starea de neliniște e-n clocot,
fierb clipe uitate, amintiri, meditații;
Mi-e dor de ce-am pierdut,
de trecut,
mi-e din ce în ce mai urât pe pământ;
Sunt plictisită, sătulă,
aglomerată și-nsingurată,
străină de cunoscuți.
Aș zice că-s bolnavă
dar mai mult decât orice
mi-e dor,
mi-e dor de tine.
Sunt ostenită;
Mă așez pe prag
și te aștept.
Te-aștept și mi-e dor...

AȘ VREA...

Aș vrea atât de mult
Să fiu în mâna ta un bob,
Un bob de gheață
Și să mă topesc de iubirea ta
Care mă-nvăluie atât de blând...

Aș vrea atât de mult
Să fiu picătura de ploaie,
Picătura de ploaie care-ți mângâie
obrazul.

Și să mă preling atât de mult
Ca apoi să ajung la inima ta
Și să mă transform în balsam
vindecător...

Aș vrea atât de mult
Să fiu umbra ta,
Umbra dulce a mișcărilor tale;
Și să te pot veghea mereu
În orice loc, în orice vreme...

Atât de mult aș vrea,
Încât aș renunța la mine...

Mioara NĂSTRUȚ,
cl. a X-a A

Iubesc...

Am învățat de la viață
Ce e iubirea
și să te iubesc.
Am învățat de la vânt
Cum să îți șoptesc
Că te iubesc
Am învățat de la apă
Cum să mă pierd în brațele tale,
La fel ca ea, între munți.
Am învățat de la soare
Să strălucesc
Căci te iubesc!
Am învățat de la tine
Ce-i bine,
Am învățat să mă iubesc.

Depărtare

Am întrebat vântul
Dacă te-a-ntâlnit.
Dar mi-a răspuns
Că numai te-a zărit.

Am trimis soarele să te-ncălzească
Dar a venit și mi-a spus
Că acolo unde ești tu
Căldura sufletului tău e mai puternică
decât a lui.

Am trimis îngerii să te păzească
Dar au venit și m-au certat.
M-au întrebat dacă nu știam
Că tu ești îngerul ce mă iubește cu adevărat.
Am vrut să-ți trimit o șoaptă,
Să-ți spună cât te iubesc
Dar s-ar pierde în zare
De atâta căutare.

Andreea DĂDUȚ, cl. a XII-a D

Lacrimi

Plouă, totul este trist
Lacrimi se sting în mine
E greu, dar totuși bine
Fără tine... și totul este stins.

Ninge și parcă sunt în vis
Fulgi grei se aștern în noapte
Lumea e ca o fantasmă, aproape
De tine... dar tu nu ești aici.

Acum e cald, e soare
Ce-mi zâmbește în față
Se ascunde și iar râde
Iar tu... tu ești departe.

Alexandra ILISEI, cl. a XII-a D

Haihui prin Europa

Vacanța de Paște se apropia cu pași repezi, toți doreau să se odihnească și să petreacă sărbătorile așa cum se cuvine... doar un grup de șase elevi din clasele IX-a E, X-a A, XI-a A și C, însoțiți de mine am hotărât să petrecem sărbătoarea Învierii Domnului pe meleaguri străine.

A fost minunat!!! Vremea a fost de partea noastră, de parcă ar fi știut că nici căldura în exces nici frigul nu ne-ar fi avantajat.

Prima zi a excursiei, petrecută în țară, s-a sfârșit cu o cazare excepțională la Hotel „Felix” în Băile Felix din Oradea.

Am pornit spre Viena a doua zi dimineța, bucuși și încântați de drumul care ne oferea surprize dintre cele mai plăcute: peisaje frumoase, popasuri care arătau ca niște mini orașe, răcoare și muzică în autocar, voie bună. Spre seară am ajuns în Brigittenau Platz, locul de cazare, urmând ca ziua să se sfârșească târziu în noapte în parcul de distracții „Prater”.

Prea multe nu am putut vizita pentru că vienezii sărbătoreau Paștele și toate muzeele erau închise. În schimb, Catedrala Sf. Ștefan și piața cu același nume ne-au confirmat ceea ce cu toți știam: eleganța și bunul gust al austriacului care știe să se bucure de orice, relaxat, bine dispus și mai ales educat.

În ziua a patra a excursiei am parcurs un drum lung până la Metz, orașul de pe râul Moselle în Franța, de unde am pornit spre Calais.

Am traversat canalul, cu un ferry-boat, am admirat stâncile albe, am avut rău de mare, ne-am făcut târguiești, pentru că, în trecut fie spus, un ferry-boat este un oraș plutitor; restaurante, magazine, baruri, săli cu jocuri mecanice etc...

Prima oprire în Anglia a fost la Catedrala Canterbury, protejată de statueta Maicii Domnului numită de englezi „Our Lady of Canterbury”.

Ne-am odihnit sufletele, am ascultat slujba, am aruncat bani într-o fântână ca o dorință să ne fie îndeplinită și am pornit spre Londra... doar 30 de km.

S-a înserat, ne-am rătăcit, în final am ajuns la punctul de întâlnire unde familiile la care urma să locuim ne-au așteptat.

Au fost impresionați de engleza vor-

bită de români, de felul în care s-au comportat copiii, în ciuda faptului că ne-au primit cu o ușoară rezervă. Amabilitatea cu care am fost tratați, eleganța și atenția familiilor gazdă au făcut șederea noastră la Londra cât se poate de plăcută.

După o odihnă binemeritată, în prima zi a șederii în Anglia am vizitat Muzeul Păpușilor de Ceară „Madame Tussaud's”.

Nu ne mai săturam să admirăm păpușile de mărime naturală a tuturor personalităților istorice, culturale, politi-

ce ale trecutului și prezentului, să ne fotografiem alături de ele, să ne lăudăm că am stat alături de cuplul regal, că am dat mâna cu Gerard Depardieu sau că l-am luat de braț pe actorul meu preferat, John Wayne.

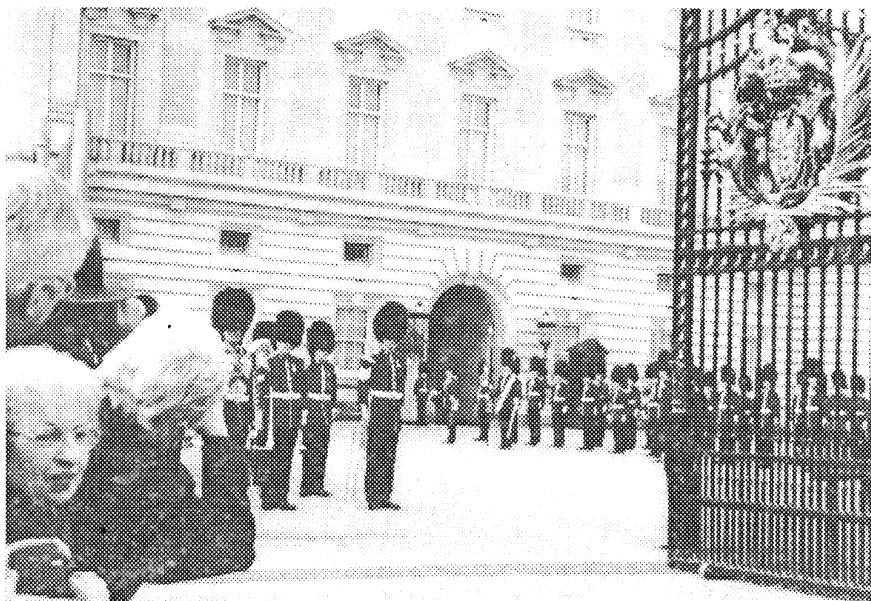

Nu ne mai săturam admirându-i pe Tom Cruise sau Penelope Cruz, pe frumoasa adormită, care cu atenție privită, respiră, am stat alături de Henry al VIII-lea și cele șapte soții, că i-am văzut

pe Sadam, George Bush și mulți, mulți alții.

În aceeași zi am admirat cheiurile

Haihui prin Europa

Tamisei, am văzut clădirile Parlamentului și Big Ben, am făcut cumpărături în Picadilly Circus și l-am salutat pe amiralul Nelson, care, din vârful columnei unde tronează, veghează toată Londra. Următoarea zi a fost dedicată vizitei la Palatul Buckingham unde am asistat, la ora 11,30 la schimbarea gărzii. Mult fast, elegantă și mai ales ordine desăvârșită.

O mare de oameni, din toate colțurile lumii filmau imagini care aveau mai târziu să le confirme conservatorismul proverbial al englezului.

Am plecat apoi spre Catedrala Westminster, edificiu în stil gotic construit în 1065. Măreția, frumusețea și mai ales vitraliile ne-au reținut aici aproape toată după-amiaza.

Am văzut Catedrala Sf. Paul, am auzit sunetul cunoscut al cunoscutului

orologiu Big-Ben, am vizitat la alegere British Museum, Muzeul de Științe ale Naturii, Muzeul de Artă al Victoriei și Prințului Albert.

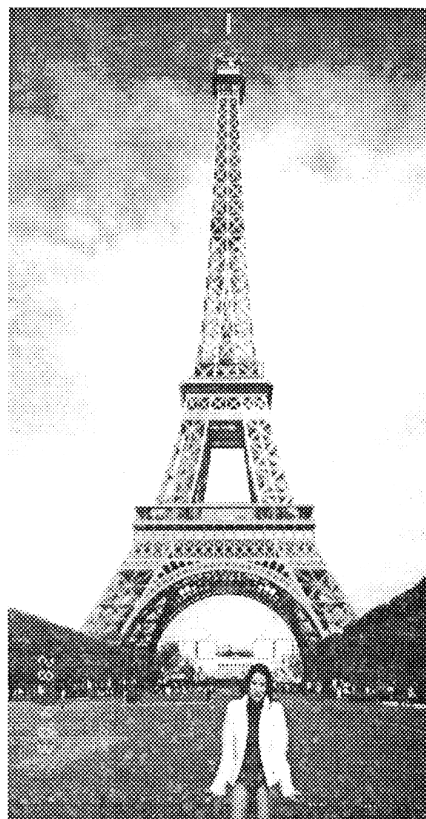
Ne-am plimbat prin Londra, am făcut cumpărături din celebra Covent Garden Market, am văzut celebrul magazin „Harods“, urmând ca în ultima zi să vizităm orașul Brighton la o depărtare de 80 de km de Londra. Centru Universitar vestit, oraș port la Marea Nordului, plin de veselie și tinerete, Brighton a încheiat excursia noastră în Anglia. Ne aștepta însă o altă capitală - Paris.

Am ajuns în capitala Franței după-amiaza, am fost cazați la un hotel de tineret, după care am făcut un tur al orașului noaptea.

Am trecut în revistă toate monu-

mente, ne-am bucurat de jocul de lumină și culoare extraordinar și mai ales am văzut turnul Eiffel noaptea.

Ziua următoare a început cu turnul Eiffel. Copiii s-au urcat până în vârf, au fotografiat Parisul de la înălțimea turnului și-au cumpărat plante, vederi și souveniruri care să le amintească de locul cel mai reprezentativ pentru francezi.

Am vizitat apoi Domul Invalizilor, Champ Elysée, Arcul de Triumf, ne-am făcut cumpărături de la magazine foarte luxoase, după care am plecat spre Catedrala Sacré Coeur în Montmartre. A fost locul unde ne-am odihnit, unde francezul vine să se relaxeze în fața unei cești de ceai sau cafea, o bere sau ceva de mâncare.

Drumul spre Salsburg a fost lung dar fumos, iar orașul lui Mozart ne-a fascinat prin liniște, curățenie și elegantă.

...Și astfel a început drumul nostru spre casă, obosiți dar bucuroși de ceea ce am văzut și am aflat. Suntem nerăbdători să vină o altă vacanță de Paște și să pornim, cine știe, spre alte meleaguri.

Prof. Anca FLOARE

Orizonturi Noi

INTERNETUL

Îl folosim la școală, acasă, în sălile de internet, auzim despre el în presă la televizor și în toate locurile publice, dar ce este internetul și cum poți face legătura cu el?

Internetul este, în principiu, o rețea globală de calculatoare care pot comunica unul cu altul. Este o rețea vastă, structurată în mai multe nivele, începând cu o coloană vertebrală puternică, numită magistrală și deplasându-se către rețelele zonale și locale. Computerele care formează internetul sunt cunoscute sub numele de servere. Treaba lor e să stocheze informații și să le servească la cerere calculatoarelor cunoscute sub numele de clienți, care sună la server pentru a se conecta.

Internetul există de fapt din 1969, el a fost conceput ca o modalitate de a conecta universități și laboratoare de cercetare astfel încât acestea să poată proteja informații prin intermediul calculatoarelor lor, care erau de dimensiuni foarte mari.

La început a existat o singură rețea de calculatoare conectate între ele, cunoscută sub numele de ARPANET – Advanced Research Projects Agency Network adică Rețeaua Agenției pentru Proiecte de Cercetare Avansate, acesta a crescut în cele din urmă, cuprinzând un număr mare de rețele interconectate-calculatoare vorbind cu calculatoare.

În principiu, vă puteți gândi la calculatoarele care formează în ziua de azi internetul ca formând un sistem nervos care transmite semnale în toată lumea.

WorldWideWeb este o colecție imensă de site-uri care sunt prezentări virtuale de informații, al căror nume începe cu www și de care auziți peste tot în ziua de azi. Cel care a dezvoltat primul prototip www a fost un fizician de la CERN-Centrul European de Cercetări Nucleare din Elveția în 1989, inventatorul Tim Berners Lee. Din 1994 Guvernul American și-a retras sprijinul financiar acordat internet-ului și acesta a devenit pur comercial, adică infrastructura de comunicații aparține unor firme private.

Site-urile sunt o colecție de pagini Web colorate, adeseori animate și uneori chiar zgomotoase, care vă permit să parcurgeți un tur virtual care pare destul de real prin informațiile pe care respectivul site le are de oferit, de la o privire asupra unei reviste până la o plimbare printr-un magazin virtual din cibernațiu.

Unele site-uri sunt personale și mici, altele conțin de la câteva zeci până la câteva mii de pagini individuale. Fiecare pagină vă prezintă însă ceva nou despre site-ul pe care se întâmplă să îl vizitați. Cât despre felurile de site-uri pe care le puteți găsi pe web, ei bine, lista pare fără sfârșit și se întinde pe toată harta: de la firme la școli, agenții guvernamentale, publicații, comercianți, cluburi sportive, ferme de cai, crescători de câini... până la practic orice vă puteți imagina.

Browser-ul. La fel cum aveți nevoie de un program de prelucrare de texte pentru a vă ajuta să vedeți și să lucrați cu documente în mod text sau de un program ca Paint pentru a vedea și lucra desene, veți avea nevoie și de un browser de internet care să vă ajute să vedeți și să explorați Web-ul. Browser-ul este cel care găsește site-urile de web pe care doriți să le vizitați și urmează legăturile pe care le selectați dumneavoastră.

În interiorul calculatorului vostru un browser citește și traduce instrucțiunile HTML, acesta transformă respectivele instrucțiuni în pagini interactive pe care toată lumea le asociază cu Web-ul. Bătălia dintre browsere este între Internet Explorer de la Microsoft și Netscape Navigator de la Netscape.

Ce vă este necesar pentru a vă conecta la Internet:

- Un computer din generația nouă (ex.: Pentium, AMD);
- Un modem intern sau extern;
- Un browser de Internet;
- Un furnizor de servicii Internet (ex.: romtelecom, x-net, zapp).

Ora de Internet

www.referat.ro

Aici găsiți peste 1600 de referate din toate domeniile, cum ar fi: română, istorie, engleză, biologie, chimie, fizică și multe altele, în plus puteți trimite chiar voi referate, găsiți și programa pentru Bacalaureat 2003.

www.e-referate.go.ro

Bine ați venit pe cel mai util site cu informații pentru liceeni. 16 materii care de abia așteaptă să fie copiate de către voi. Dacă trimiți referate intri în topul „e-referate” și concurezi cu ceilalți utilizatori pentru cel mai bun referat.

www.muzicăbună.ro

Cel mai bun site care dezbate și critică muzica autohtonă românească. Puteți copia muzică în format mp3 și videoclipuri, acestea fiind gratuite, pentru fani aveți rubrici speciale, postere, textele melodiilor și multe alte bărfe la muzicăbună.ro!

www.edu.ro

Site-ul oficial al Ministerului Educației și Cercetării. Toate informațiile legate de școală, pe larg este dezbătută programa pentru Bacalaureat 2003 și structura anului școlar 2002-2003 plus multe alte informații referitoare la sistemul de învățământ din România.

Alte site-uri utile:

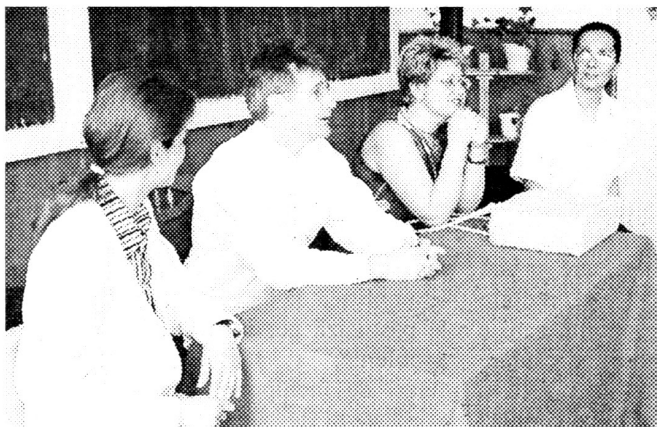
www.esuri.go.ro
www.referatul.go.ro
www.c-referate.go.ro
www.referate.narod.ru
www.vacantamare.ro
www.divertis.ro
www.atomic.ro

Pagină realizată de:

VILIMAN IULIAN BOGDAN-9D

Pentru sugestii și opinii la această rubrică, contactați-mă la: villydesign@as.ro

Un profesor englez la Bacău

L-am cunoscut pe profesorul Kevin Gardner de la Academia Työväen din Finlanda când am participat la cursul de formare continuă al Agenției Socrates, din septembrie 2002, despre Shakespeare.

Foarte mulțumit de activitatea mea susținută pe parcursul desfășurării cursului cât și după aceea, de dialogul purtat prin poșta electronică, profesorul Kevin a înțeles că în România a găsit acel feed-back pe care îl

aștepta și a răspuns invitației noastre de a ne vizita liceul.

A avut astfel ocazia să cunoască elevii și profesorii liceului nostru, a fost impresionat de engleza pe care o vorbeau elevii noștri și mai ales de cunoștințele lor din literatura engleză, de cât de mult citesc. Conversația a durat ore în șir, elevii și profesorii participanți fiind interesați și de sistemul de învățământ din Anglia sau Finlanda, de comunitatea acade-

mică europeană în care s-au integrat atât de firesc.

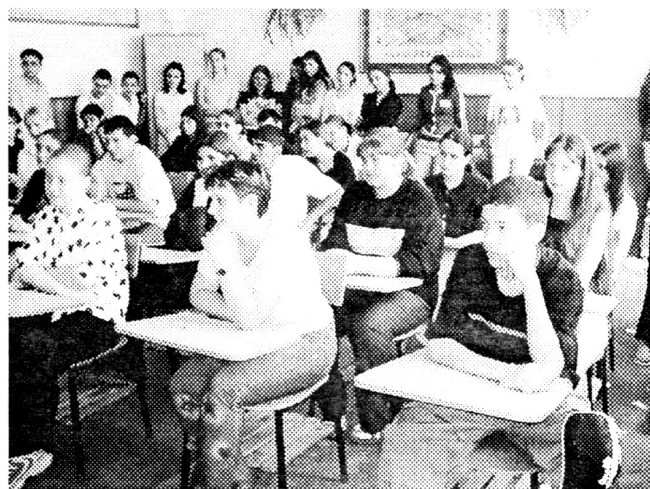
În weekend profesorul englez, însoțit de noi, a vizitat mănăstirile Voroneț, Agapia și Văratec, Cetatea Neamțului și case memoriale, a fost impresionat de frumusețea munților Moldovei, dar mai ales de Ceahlău, de orașele și satele prin care a trecut.

În ultima zi a sejurului său, domnul Kevin Gardner a vizitat Centrul American și Universi-

tatea Bacău, apoi și-a petrecut după amiaza la Tescani, evocându-l pe Enescu.

Cele patru zile în care specialistul în Shakespeare de la Academia Työväen a fost oaspetele nostru au constituit pentru el un prilej de a cunoaște România, iar pentru noi o ocazie de a mai deschide o fereastră spre Europa, spre lume.

Prof. Mariana SANDU

Shakespeare versus

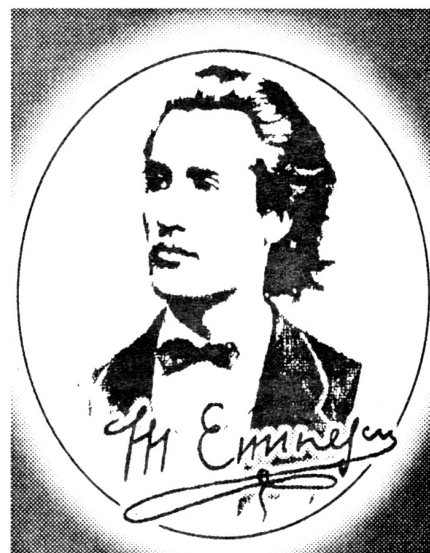
Eminescu

între cei doi totuși. Dacă Shakespeare prezintă dragostea spirituală mai presus decât cea reală/pământească, Eminescu prezintă femeia alegând dragostea pământească în locul celei spirituale. Totuși, Hiperion din opera lui Eminescu este zugrăvit în alb, ceea ce se aseamănă dragostei spirituale, pure, din opera lui Shakespeare.

În opera lui Shakespeare oamenii pământenii aleg moartea pentru a fi împreună pentru o eternitate, aleg condiția sufletească în locul condiției fizice, aleg dragostea spirituală în locul dragostei reale.

În opera lui Eminescu eroina alege viața de muritoare, fiind speriată de imortalitate și de o lume nouă, alege condiția fizică în locul celei sufletești și alege o dragoste reală în locul celei spirituale.

Cu toate acestea, în ambele opere există sacrificiul pentru dragostea supre-

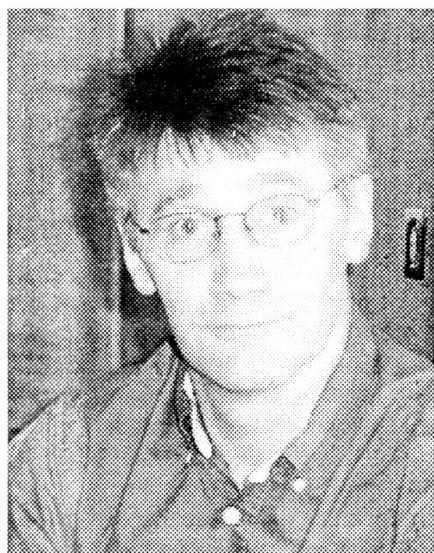

mă. La fel cum Romeo și Julieta aleg să moară pentru dragoste în Shakespeare, Luceafărul alege viața de muritor și, implicit, moartea pentru dragoste în Eminescu.

Kevin GARDNER

Foto: Monitorul de Bacău

Orizonturi Noi

Îmi pare rău că nu am putut citi mai multe opere din Eminescu, însă cu siguranță acești mari luceferi, Shakespeare și Eminescu, au multe în comun. Am rămas plăcut surprins de prezența motivului dragostei la cei doi autori. Există o diferență între cei doi autori. Există o diferență

Esteticul între cunoaștere și credință

Acum șaiszeci de ani Nichifor Crainic scria în prima noastră estetică teologică – „Nostalgia paradisului“ -: „Trebuie să spunem de la început că, pe cale experimentală, esența artei nu s-a găsit încă. Sistemele de estetică nu sunt de acord nici asupra metodelor și nici asupra concluziilor. Rezultatele lor constituie un haos general, foarte puțin estetic în aspectul lui, ceea ce determină pe mulți esteticieni chiar să declare că încă nu poate fi vorba de o știință a frumosului deplin constituită. În momentul de față, expresia de „știință a esteticii“ nu corespunde unei realități, ci unei speranțe de devenire“ (op.cit., Ed. Moldova, Iași, 1994, p. 91).

Evident, Nichifor Crainic observă această criză pentru a propune o „mistică a esteticii“. O mistică, însă, nu este o estetică și astfel constatăm că, vorba lui G. Călinescu, estetica este o știință care nu există! Pentru G. Călinescu paradoxul apărea atunci când credea că estetica este **normativă**, după cum pentru Nichifor Crainic paradoxul apare când crede că estetica este sau poate fi **experimentală**.

A trecut mai bine de o jumătate de secol, timp în care semioticieni și structuraliști, matematicieni și textualiști au **experimentat** pe opera de artă, încercând chiar să o **normeze**, dar nu au izbutit altceva decât să-i adâncească misterul.

Ar fi timpul acum, la început de mileniu, ca estetica să capete autonomie. Care este însă obiectul ei? Dacă va păstra confuzia pe care o face chiar Nichifor Crainic în excepționalul său studiu, între **estetic** și **frumos**, atunci estetica va eșua fie în **teologie**, fie în **filosofie**.

Esteticul, deci, pe care îl considerăm obiect al esteticii, nu este nici **Lumea**, care este obiectul filosofiei, nici **Dumnezeu**, care este obiectul teologiei. Această definiție apofatică cere o dezvoltare catafatică. Așadar, **ce este esteticul?**

Sfântul Isaac Sirul spune în tratatul său „Cuvinte despre nevointă“: „Cunoașterea nu poate face vreun lucru în afară de iscodire și cercetare, ci ea cercetează de e cu putință să se facă ceea ce gândește și voiește omul“ („Filocalia“, vol. 10, p. 320-321). Prin cunoaștere omul își apropiază deci

lumea celor văzute, căci simțurile sunt instrumentele principale pe care inteligența le folosește pentru a da lumii înconjurătoare sens, dar un sens preconcept. „Credința – spune Sfântul Isaac Sirul – e mai subțire decât cunoașterea, întrucât cunoașterea este a lucrurilor supuse simțurilor“ (Idem, p. 337). În timp ce „cunoașterea nu poate fi adunată fără cercetare și fără folosirea metodelor“, (...) credința cere un cuget curat și simplu, care e străin de orice meșteșugire și căutare prin metode. Casa credinței este o înțelegere de prunc și o inimă simplă“ (ibidem, p. 321). Prin cunoaștere ajungem la lumea celor văzute, prin credință ajungem la Dumnezeu.

Dar lumea celor nevăzute?

După sfântul Grigorie Palama, omul poate cunoaște Lumina cea necreată, pe Dumnezeu și lumea cea creată, atât văzută, cât și nevăzută. Putem ajunge la lumea cea nevăzută? Aici ar fi domeniul esteticii, asta ar fi rostul esteticului!

Esteticul ar fi deci hotarul dintre **credință** și **cunoaștere**, hotar menit să unească, deși, de multe ori, demonic, desparte. Vreau să spun că esteticul este situat în zona celor nevăzute, unde sunt și îngeri, dar și demoni și unde Sfinții Părinți ne avertizează să nu ne aventurăm. Vorbind despre vise și vedenii, Sfântul Părinte Cleopa spune că ele pot veni de la Dumnezeu, dar cum cele mai multe sunt de la diavol și noi nu știm să le deosebim, mai bine le respingem pe toate!

Mitropolitul Hierotheos Vlachos spune: „...imaginația este aceea care așază în inimă provocarea diavolului. În omul căzut imaginația, mai subtilă decât gândurile și mai grosolană decât mintea, este începutul răului; de aceea Sfinții Părinți ne învață să ne păstrăm imaginația neîntinată, sau mai bine zis să trăim în așa fel încât să nu ne activăm imaginația, ci să o distrugem întru totul...“ (Psihoterapia ortodoxă, Ed. Învierea, 1998, p. 197). Așa se ajunge la sănătatea sufletească, deoarece „inima curată, care s-a lepădat de viclenele năluciri și momeli ale imaginației, nu va mai păcătui, întrucât „este cu neputință să intre în inimă păcatul, de nu va bate mai întâi în ușa inimii prin nălucirea momelii viclene“ (Sfântul Isihie Sinaitul)“ (op.cit., p.

230). Hierotheos Vlachos arată însă că „după Sfinții Părinți, închipuirea este o contemplare fără ipostas, care se pune în lucrare când gândirea se află în stare de inerție. Puterea închipuirii este **hotarul între minte și simțire** (s.n.I.N.). Obârșia închipuirii, maica ce o zămislește, este simțirea. Omul vede, aude, gustă etc., iar apoi închipuirea primește experiențele, le reface, le amplifică, le dă culoarea potrivită și le păstrează pentru a crea neconținut probleme.“ (...) Dintre mai multe feluri de închipuire, Sfântul Părinte vorbește și de „închipuirea creatoare, care dezvoltă civilizația și arta. Oamenii încearcă să rezolve unele probleme sau să înainteze în dezvoltarea artei. Nu este ceva de condamnat, căci, așa cum am spus, este o stare firească după cădere...“ („Boala și tămăduirea sufletului în tradiția ortodoxă“, Ed. Sofia, Buc., 2001, pp. 133-134).

Ce-l determină pe om să creeze opere de artă? La ce-i folosesc? Operele de artă nu-și au rațiunea de a fi dacă nu au și dimensiunea estetică, vreau să spun capacitatea de a ne face pe noi să accedem, fie și în străfulgerări palide, în lumea nevăzută. Opera de artă este o mașină de accesat transcendentul. Ea îl ajută în primul rând pe creator să vadă cu ajutorul „Simțurilor interioare“, cum spun misticii, lumea celor nevăzute. Această fascinantă experiență îl face pe poet, pe muzician sau pictor să ducă senin o viață plină de privațiuni: lumea celor văzute aproape că nu-l mai interesează.

Pentru cititor, operele de artă sunt ferestre prin care privim în transcendent, prin care vedem lumea celor nevăzute. Cu cât cititorul are talent, sau știe, inițiat fiind de către un maestru, cum să privească, cum „să vadă“ cu „simțurile interioare“ absolutul, cu atât fereastra devine mai translucidă. Cu cât cititorul încearcă să înțeleagă „logic“ opera, aplicând criteriile sofisticate învățate din stufoase și contradictorii tratate de teorie a artei, cu atât ea se opacizează, până la a deveni oglindă: opera oglindește... sau chiar nu spune nimic, precum o stereogramă celui care nu știe să privească în infinit!

Ioan NEACȘU

Lectura – mijloc de destindere sau obligativitate?

Creație a inteligenței și imaginației oamenilor, cartea s-a bucurat de-a lungul timpului de numeroase aprecieri, unii numind-o „mângâiere în ceasuri amare“, „leac pentru suflet“, „prietină rece dar sigură“, astfel manifestându-și admirația pentru ceea ce au citit.

Așa cum cronicarul Miron Costin scria cu secole în urmă că: „nu-i alta și mai de folos omului zăbavă decât cetitul cărților“ sau cum Mihai Eminescu îndemna pe tineri la lectură: „Citește! Citind mereu creierul tău va deveni un laborator de idei și imagini, din care vei întocmi înțelesul și filozofia vieții“, rămâne să vedem în ce măsură tinerii de azi mai iau în considerare aceste sfaturi.

Despre acțiunea de a citi, această „dulce zăbavă“ s-a scris mult, lectura a constituit și constituie subiectul de preocupare, de analiză și interpretare al multor articole, al multor studii, însă puțini și-au îndreptat atenția spre elevii zilelor noastre, pentru care cuvântul „lectură“ dispăre din conștiințele lor la fel de repede cum piața literară este invadată de cărțile siropoase, de reviste cu imagini obscene.

Această democrație greu cucerită prin Revoluție ne-a oferit o libertate sporită, pe de o parte posibilitatea de a ne exprima punctele de vedere, ideile, aprecierile, interesul sau dezgustul. În același timp, democrația, pe lângă aspecte pozitive, a adus cu ea și sublitteratura, muzica proastă, invazia de droguri, expresii triviale, vestimentație extravagantă. Adolescenții sunt copleșiți de acestea, le preiau și le însușesc însă, omițând că degradarea umană se instalează pas cu pas. Se pierde dreptul la cultura adevărată, profund morală, educativă, pe când vulgaritatea,

indecența amenință să afecteze nu numai domeniul social sau cultural dar și spiritul și originalitatea noastră ca nație.

Acest sindrom are mare aderență în rândul tinerilor. Se observă în învățământul preuniversitar o viziune greșită asupra lecturii. Pentru unii elevi, a citi înseamnă ceva ce este obligatoriu, o cerință a școlii, a profesorului, dar nu se conștientizează că lectura e cea care ne transpune în lumi de basm, imaginare, că ea ne ajută să luptăm alături de personaje, să iubim în tăcere, să căutăm să punem în lumină acele trășături care ne fac oameni.

Creativitatea – această capacitate complexă a personalității de a produce ceva nou, original, deosebit, ce apare ca un mugur în adâncul ființei fiecărui copil. Acest boboc poate ieși cu timpul la lumină crescând, înflorind, rotind imaginația, cea care adună impresiile, amintirile și le combină în imagini noi. Fără lectură nu se poate ca izvorul inspirației creatoare să țâșnească la suprafață. Această bogăție de imagini și de idei inundă câmpul gândirii, fertilizându-l, dând flexibilitate, ușurință de schimbare, de orientare spre noi direcții, spre a face față diferitelor situații problemă.

Emblema generației „pro“, care tinde să întrecă orice limite este muzica „ușoară“ deteriorată nu numai prin pătrunderea diferitelor genuri (hip-hop, rap) dar cu texte care șochează prin brutalitate scoasă în evidență, ceea ce ne face să constatăm că discernământul estetic nu există.

Public sensibil, tineretul cade lesne victimă ofensivei mediatică cu înclinații spre subcultură (emisiuni TV, reviste cu caracter trivi-

al). Totodată revoluția științifică, prin elementele ce-i aparțin, răpește timpul pe care altădată îl atribuiam lecturii.

Calculatorul, stăpânul minții, prin varietatea de programe și printr-o perpetuă prezentă a elementului de noutate, captează atenția și domină. Lumea internetului permite o navigare într-un spațiu infinit, cu milioane de posibilități, tânărul se retrage într-o atmosferă care-i oferă informații referitoare la curiozitățile de moment. Această informatizare este benefică atât timp cât adolescenții știu să disceamă, să-și cunoască prioritățile.

Trebuie cultivată ideea că numai prin lectură putem face conexiuni între mica noastră experiență de viață, limitata noastră cunoaștere și cuceririle milenare ale omenirii. Singurul mijloc de legătură între generații este lectura și aceasta nu poate fi înlocuită nici prin bandă sonoră, nici prin imagini.

Lectura e un proces continuu și are loc în paralel cu maturizarea și dezvoltarea omului, așadar acest proces trebuie urmărit, îndrumat, orientat și sistematizat, determinat să urce treaptă cu treaptă.

Condițiile zilelor noastre nu permit o abordare clasică a lecturii, dar să sperăm că se va realiza o îmbinare a ceea ce este fundamental cu ceea ce aparține cotidianului.

Poate într-o zi vom ajunge să vedem pe o bancă, într-un parc, un tânăr care-și deschide laptop-ul și se transpune într-o lume virtuală a „Pădurii spânzuraților“, încheind mulțumit cu „a fost beton“.

Prof. Loredana MUTICĂ

Omagiu lui Eminescu

Și anul acesta „Zilele Liceului“ au omagiat patronul nostru spiritual. După ceremonia depunerii unei coroane de flori la statuia Poetului din Parcul liceului, au urmat două evenimente deosebite: Lansarea a două cărți apărute la Editura „Orizonturi noi“, care au inaugurat astfel editura Societății Culturale „Mihai Eminescu“ (foto 1) și prima ediție a Colocviilor revistei „Orizonturi noi“, care a avut drept temă reforma șco-

lii și ca invitată de onoare pe doamna conf.univ.dr. Venera Cojocariu, autoare a unor studii fundamentale în domeniu, fostă profesoară a liceului nostru, care a devenit cu acest prilej membru de onoare a SCEPL „Mihai Eminescu“ (foto 2). A doua zi a avut loc ședința cenaclului „Excelsior“, în care s-au recitat traduceri celebre și proprii din poezia eminesciană, iar a treia zi un spectacol oferit de Liceul „G. Apostu“.

**Un interviu de Anda Ciobotaru
Cu IULIAN BOGDAN VILIMAN
Locul nașterii: Constanța
Moto: „Râzi, mâine poate fi mai
rău!“ -Murphy**

Anda C: Crezi că umorul în ziua de azi, când banul este pe primul loc, îl mai face pe om să aprecieze valorile morale?

Iulian V: Eu cred că umorul este în fiecare dintre noi, dacă acesta nu ar exista am fi un popor de oameni săraci. De la umor până la valorile morale este uneori o distanță...

A.C: Ce te-a determinat să-l alegi pe Doru Octavian Dumitru ca model?

I.V.: Mi-a plăcut mult de Doru și acest tip de umor „One Man Show“. Cred că mă prinde foarte bine acest gen de spectacol. Este diferit față de spectacolele umoristice ale grupurilor Vacanța Mare, Divertis.

A.C.: L-ai cunoscut pe Doru?

I.V.: Da, chiar înainte de primul meu spectacol, m-a văzut, i-am arătat ce pot și i-a plăcut foarte mult. Aveam pe atunci 14 ani.

A.C.: În afară de faptul că reușești foarte bine să-i distrezi pe oameni, ce altă pasiune mai ai?

I.V.: În ultimul timp am început să realizez web-site-uri, iar pentru acest lucru am primit un job unde efectiv realizez web-design, care sigur va rămâne principala mea ocupație pentru mai mult timp.

A.C.: Dacă ar fi să alegi între munca ta pe calculator la o firmă de prestigiu și scena care să te ducă la succes, pentru ce ai opta?

I.V.: Este o decizie care mă poate influența în viață, consider că amândouă sunt prioritare, umorul îl voi practica totuși ca pe un hobby, web-designul cred că va fi meseria mea de viitor.

A.C.: Vrei să oferi cititorilor revistei noastre un text dintr-un spectacol realizat de tine?

I.V.: Cu plăcere. Iată, „Povestea mea“.

Povestea mea

– Ha, ha, ha!!! Așa m-am născut eu, poate din plăcere sau poate din umor?

La data de 13 februarie 1987 am săvârșit prima abatere: m-am născut!

Timp de șapte ani am fost condamnat pentru evaziune prin efracție la domiciliu forțat. După cei șapte ani, a doua faptă incriminată: am început să scriu, devenind un real pericol literar.

Școala primară am terminat-o într-o zi, împreună cu tata, care era buldozerist. Notele la clasele 1-4 au fost de 5-10, iar la clasele 5-10 au fost și de 1-4...

În școala generală am debutat pe scena Casei de Cultură din Bacău, cu personajul „Copilul străzii“. Au urmat un șir de spectacole și alte personaje, devenind vedete între timp: Buclook și Bacșis.

Povestea mea continuă zi de zi. Chiar Tu poți fi unul din personajele mele.

Stilul country

Stil care prin industria muzicii românești încă nu și-a lăsat amprenta, dar este de ajuns ca SHANIA să ajungă la urechile noastre pentru a ne familiariza cu acest stil.

Dacă i se potrivește vreun nume atunci acesta nu poate fi decât SHANIA care înseamnă „Sunt pe drumul meu“. Admirată atât de femei, cât și de bărbați, cântăreața canadiană este o femeie de succes. Pentru a o cunoaște mai bine pe SHANIA, traseul vieții ei ar începe acum 38 de ani, într-un orașel din Canada, sub auspiciile destul de negre. Eileen, azi SHANIA, era fiica cea mai mare dintre cei cinci copii ai familiei TWAIN, care nu aveau o situație financiară tocmai înfloritoare. Dar ca orice părinte aceștia au observat talentul muzical al SHANIEI și au încurajat-o să cânte și să compună, împingând-o să apară pe scenă, chiar dacă însemna de cele mai multe ori cluburi de noapte, baruri sau biserici. La un moment dat cursul vieții ei a luat o întorsătură dramatică deoarece părinții ei au murit într-un accident de mașină. Astfel s-a trezit dintr-o dată mama celor 4 frați mai mici pe care trebuia să-i întrețină. Și cum nu știa să facă altceva mai bine, și-a câștigat pâinea cântând și dansând, timp de câțiva ani. Mai mult, nu și-a uitat nici o clipă visul de a deveni o cântăreață profesionistă și a înregistrat o casetă pe care a prezentat-o celor de la MERCURY RECORDS. Pentru început i s-a cerut să își schimbe numele EILEEN cu unul potrivit scenei.

Primul album a fost un succes, însă al doilea a spart toate recordurile: 10 milioane de exemplare vândute, 7 hituri fredonate de toată lumea și cel mai bine vândut vreodată album de muzică country de o femeie. Al treilea album al ei, COME ON OVER, s-a vândut în mai mult de 17 milioane de exemplare. Nu exista cineva care să nu fi auzit MAN! I FILL LIKE A WOMAN sau THAT DON'T IMPRESS ME MUCH. La finala Campionatului de fotbal american, SHANIA a cântat în fața a 70.000 de spectatori unde a purtat un sutien placat cu diamante.

SHANIA TWAIN va porni în jurul lumii. Cântăreața este hotărâtă ca în 2003 să efectueze un turneu în jurul lumii, în vederea promovării ultimului album, UP! care a apărut pe dublu CD și deja a înregistrat recorduri încă din prima săptămână de la lansare. Din prima zi au fost scoase pe piața americană 4,2 milioane de exemplare, iar până la sfârșitul săptămânii cifra totală a albumelor distribuite în întreaga lume a fost de 6,5 milioane. SHANIA a luat deja discul de platină pentru acest album în Norvegia, Marea Britanie, Japonia, Australia și Noua Zeelandă, iar în Canada și în USA de 5, respectiv de 4 ori. Din păcate la noi calitatea muzicii este prea puțin pusă în valoare, iar pirateria este la ea acasă, de aceea valorile muzicii internaționale nu vor avea interes să cânte la noi așa cum o fac pe marile scene din lume și în fața a milioane de oameni care pun preț pe calitate.

Anda CIOBOTARU,
cl. a XII-a D

Top Ten Romania

1. HOLOGRAF – N-am iubit pe nimeni așa cum te-am iubit pe tine
2. CANDY – Căzut din cer
3. VOLTAJ – Zi-mi noapte bună
4. CLASS – Luna mi-a zâmbit
5. IRIS – Nu mă uita
6. ANDREEA B. – Plâng de dor
7. BLONDY – Doar o noapte
8. K-PITAL – Aș vrea
9. ANNE'S – Te voi urma
10. PAPA & MONI-K – Ai să înțelegi

Vasile Baghiu

Stimate domnule profesor Ioan Neacșu,

Doresc mai întâi să vă mulțumesc pentru invitația de a trimite un text pentru revista *Orizonturi*. Este în fond revista pe care, în urmă cu aproape douăzeci de ani, împreună cu dumneavoastră și câțiva colegi de-ai mei, am fondat-o. Au fost atunci primele mele experiențe ca scriitor, iar faptul că astăzi vă regăsesc în aceeași școală și punând la bătaie, ca și atunci, rezerve sufletești nemăsurate, pasiune și profesionalism, mă face să nu mai simt foarte acut trecerea timpului. Între timp, încrederea dumneavoastră de atunci a fost confirmată și sînt fericit să vă pot spune aceasta, pentru că am publicat câteva cărți de a căror receptare critică nu pot să mă plîng, ba chiar am avut în ultimul timp și unele succese... internaționale. Spun acestea nu ca să mă laud, ci pentru a încerca să-i conving pe elevii dumneavoastră de azi că efortul de a citi marea literatură merită să fie făcut, chiar în aceste vremuri confuze, mai ales cînd simți că ai un oarecare talent și cînd îți propui să devii scriitor. Anul trecut, în urma unui concurs la care au participat sute de scriitori din toată lumea, m-am aflat printre cei puțini pe care Fundația Heinrich Böll din Germania i-a invitat să locuiască patru luni în casa marelui scriitor laureat al premiului Nobel. Vă trimit spre publicare un fragment dintr-un interviu care mi-a fost luat atunci prin e-mail de Nicolae Coandă și care sper să intereseze cititorii revistei noastre. Cîrînd voi pleca din nou în Germania, de data aceasta ca bursier la Fundației Künstlerdorf Schöppingen, bursă obținută tot în urma unui concurs la care au participat 800 de artiști, și sper să ținem legătura și să vă pot fi de folos în continuarea proiectelor dumneavoastră. Știu că revista e citită mai ales de elevi și de aceea vreau să adaug în încheiere că dacă ar fi să-i sfătuiesc în vreun fel, mai ales pe cei încercați de muza literară încă de la această vîrstă, nu aș ezita să le recomand două lucruri. Să citească în fiecare zi numai literatură bună și să învețe foarte bine o limbă de circulație internațională pentru a putea intra în legătură cu lumea. Rezultatele, succesul nu vor întîrzia să apară. Ei trebuie să știe totodată că drumul e lung și anevoios, eu însumi considerîndu-mă „pe cale”, cum se spune, în căutarea propriului adevăr artistic. Doresc de asemenea prin această scrisoare să transmit urările mele de bine tuturor profesorilor liceului „Mihai Eminescu” care a fost cîndva Liceul Sanitar.

Cu sentimentele cele mai bune,

Vasile BAGHIU

„Nicolae Coandă: Crezi că ozonul nemțesc va modifica sesibil plămîni poeziei tale sastisită de aerul Sanatoriului?”

Vasile Baghiu: Da, cred asta. Am scris, de cînd sunt aici în Heinrich Boll-Haus Langenbroich, 40 de poeme și, fără să spun că ar fi total diferite de celelalte scrise pînă acum patru ani în urmă, cred că se poate observa în ele (sau cel puțin așa aș vrea să sper) un alt mod de a privi lumea. Vocea din aceste poeme, din cât pot să văd eu însumi încă de pe acum, cînd mansucrisele sunt încă în lucru, nu mai este vocea celui care e bolnav și suferă, vocea celui care a avut o experiență de viață interesantă trăind șapte ani într-un sanatoriu, ci mai mult vocea pe care am tot încercat s-o imit în cele patru volume de pînă acum, vocea aceluia cetățean universal pe care l-am numit Himerus Alter și care călătorește avînd o permanentă disponibilitate lirică. De fapt, se pare că încerc să-mi regăsesc vocea, să fiu doar ceea ce sunt ca persoană în lumea reală și nu în lumea poeziei mele. Pentru că de fapt acum sunt ceea ce am vrut să fiu. O persoană a cărei plăcere este să trăiască în medii cosmopolite. Asadar, fără să fie o schimbare radicală, cred totuși că poemele scrise aici sunt scoase de sub influența dominantă a bolii și a sanatoriului. De fapt, se știe bine că șederea îndelungată a unei persoane în boală este greu de suportat nu numai pentru persoana în cauză, dar de asemenea și pentru cei din jur. Aș putea spune că la fel se întîmplă și cu teoretica, spirituala, în fine, poetica și la fel de îndelungata conviețuire cu boala. Autorul însuși ajunge să fie „sastisit”, cum bine zici, de predispoziția lui liric-morbidă, chiar dacă a căutat pe toate căile și în scopuri literare să o transforme într-un stil propriu de viață sau mai corect într-o atitudine literară. Iar cititorii cu atât mai mult. Scrierea poeziei nu ține însă de conștiența autorului asupra a ceea ce ar dori cititorii să citească sau, în fine, să găsească în poeme, și nici măcar de ceea ce ar dori autorul, cât mai mult de anumite circumstanțe care provoacă în sufletul lui niște vibrații speciale. Pentru mine, aceste noi circumstanțe, aceste noi provocări vin din noutatea întîmplărilor recente la care iau parte și în care uneori sunt chiar personaj principal. Numai faptul că zi de zi vorbesc o altă limbă este cu totul nou pentru mine, iar asta mă pune într-un fel de alertă care mă provoacă și mă inspiră. E vorba însă de o provocare pozitivă, dacă pot spune așa. Resimt această nouă provocare ca pe un imbold spre

fericire. E o predispoziție cam nătîngă, recunosc, dar e adevărată și binevenită în ordine strict umană. De altfel, există în mine o puternică dorință de a zîmbi, de a scrie sub influența unui oarecare optimism, de a face ca lucrurile să capete o strălucire pe care toți o așteptăm de la lumea în care trăim, o așteptare pe care însă, în particular, ca artiști, nu știu de ce ne sîmăm s-o recunoaștem. Pe urmă „ozonul nemțesc”, cum iarăși bine spui, e foarte încărcat de ceva ce aparține deopotrivă istoriei și civilizației moderne. E un melanj de o poeticitate specială pe care trebuie doar să fii în stare să-l observi și să-l transpui în poezie. În poezie scrisă, vreau să spun, pentru că există persoane care trăiesc poezia și nu mai au nevoie s-o scrie. În acest sens avea dreptate laureata poloneză a premiului Nobel, Wislawa Szymborska, atunci cînd spunea în cuvîntarea ei ținută la Stockholm că imaginația nu aparține numai poezilor. Necazul cu poezii totuși, adaugă tot ea cu îndreptățire, este că munca lor este nefotogenică. Să ne închipuim, spune poeta mai departe, niște spectatori care ar sta să se uite la cineva care stă și scrie cînd și cînd un rînd sau două la o masă sau care stă întins pe o canapea și scrie uitîndu-se în tavan. Nimic spectaculos în acest film, iar spectatorii ar avea motive întemeiate să plece din sală încă de la primele secvențe. Iar spectatorii noștri chiar pleacă din sală tot mai des în ultima vreme, tocmai pentru că în filmele noastre nu se întîmplă nimic. Pe cînd filmul unei operații pe cord, ca să amintesc un posibil exemplu din cealaltă categorie, ar reține cu siguranță destui spectatori mai mult timp. Ce mă provoacă însă să scriu? Dacă trec prin piața Domului din Köln și aud și aparatele japonezilor funcționînd neîntrerupt asta mă face să mă gândesc la poezie și mă face să uit de sanatoriu și de boală. Iar dacă seara, în grădina casei Böll, vorbesc cu scriitorii Sarita Jemani, Aftab Hussain, Salem Zenia, Berthold Langabain, Faraj Bayrakdar și Hasiba Abdelrahman despre lucruri din viața de zi cu zi și nu neapărat despre literatură, această întîmplare mă predispuce la scris. Și chiar dacă sunt învățat cu aerul tare de la altitudinea Sanatoriului, trebuie să recunosc că „ozonul nemțesc” mi se pare uneori prea puternic pentru plămîni poeziei mele. Continui cu toate acestea să respir acceptabil în câteva texte pe care încerc să le fac să fie ceea ce aș vrea eu să fie dacă ar trebui să mă uit la ele ca la un film de la care să nu vreau să ies mai devreme din sală.”